

Co-funded by
the European Union

STEMMEN VAN DE STAD – EEN INTERCULTURELE WANDELING

PARTNER: Skill-UP

LAND: Italië

Inhoudsopgave

<i>1. Inleiding</i>	2
<i>2. Uitvoering van de activiteiten</i>	3
<i>2.1 Doelstellingen van de activiteit</i>	3
<i>2.2 Beschrijving en methodologie van de activiteit</i>	3
<i>2.3 Hulpmiddelen en bronnen</i>	4
<i>2.4 Voorgestelde integraties</i>	5
<i>3. Debriefing en feedback</i>	6

1. Introductie

De activiteit nodigt volwassen leerlingen met verschillende achtergronden uit om belangrijke buurten in hun thuisstad te verkennen door middel van een begeleide burgerwandeling. De wandeling is bedoeld om de multiculturele geschiedenis van de stad en het Europese erfgoed te belichten. Deelnemers bezoeken symbolische locaties, gaan in interactie met lokale verhalen en reflecteren op hun gedeelde Europese identiteit. Deze praktijk komt voort uit de thema's die in de Toolkit voor opleiders worden onderzocht, met name die over interculturele dialoog, burgerschap en cultureel erfgoed.

Het **belangrijkste doel** is om het gevoel van verbondenheid met de Europese gemeenschap te versterken, door de stad te gebruiken als een levend klaslokaal waar lagen van geschiedenis, migratie en waarden naast elkaar bestaan. Door middel van storytelling en plaatsgebonden leren denken de deelnemers na over wat het betekent om EU-burger te zijn en hoe lokale gemeenschappen worden gevormd door gemeenschappelijke Europese waarden zoals democratie, solidariteit en menselijke waardigheid.

De praktijk is **inclusief** en **participatief** en toegankelijk voor volwassen lerenden met verschillende opleidingsachtergronden. In Rome zou de wandeling bijvoorbeeld wijken als Esquilino of Pigneto kunnen betrekken, maar het model is aanpasbaar aan elke Europese stad waar verhalen over coëxistentie, migratie en actief burgerschap aanwezig zijn.

De doelgroep zal bestaan uit volwassen lerenden, waaronder migranten en jongeren van de tweede generatie en lokale bewoners. Ideale groepsgrootte: 10-20 deelnemers.

- De training duurt **in totaal** 2,5 tot 3 uur: 15 min introductie en distributie van materialen
- 1,5-2 uur durende wandeling met stops en verhalen vertellen
- 30-45 min Afsluitende groepsdiscussie en reflectiecirkel

2. Aard van de werkzaamheden

2.1 Doelstellingen van de activiteit

Deze trainingspraktijk heeft tot doel intercultureel bewustzijn, maatschappelijke betrokkenheid en een gevoel van Europese verbondenheid te bevorderen door middel van een ervaringsgerichte stadswandeling.

2.2 Beschrijving en methodologie van de activiteit

Deze informele trainingspraktijk is ontworpen als een **interactieve wandeling** door cultureel en etnisch diverse buurten van de stad (bijvoorbeeld in Rome, buurten als Esquilino, Pigneto of San Lorenzo). Het doel is om deelnemers onder te dompelen in levensechte omgevingen waar **Europese waarden** - met name **diversiteit, inclusie, mensenrechten, solidariteit en actief burgerschap** - kunnen worden waargenomen, besproken en gereflecteerd.

Tijdens de wandeling stopt de groep bij geselecteerde bezienswaardigheden: dit kunnen gemeenschapscentra, historische bezienswaardigheden, lokale verenigingen van migranten, interculturele cafés, religieuze gebouwen van verschillende religies of openbare kunstwerken zoals muurschilderingen die mensenrechten of coëxistentie vertegenwoordigen. Bij elke stop wordt een **korte getuigenis of verhaal** gedeeld, hetzij door een **gast spreker** (bijvoorbeeld een migrerende ondernemer, activist of vrijwilliger) of via een **vooraf voorbereide audio-opname**. Deze stemmen bieden meerdere perspectieven en geleefde ervaringen die verband houden met de waarden van de EU, waardoor de theoretische dimensie in een tastbare en persoonlijke ruimte wordt gebracht.

De methodologie combineert **ervaringsleren, storytelling** en **interculturele dialoog**. De aanpak is participatief en hands-on: deelnemers worden in kleine groepen verdeeld en gevraagd na te denken over wat ze zien en horen met behulp van creatieve methoden zoals **fotodocumentatie, schetsen, audionotities** of **geschreven reflecties**. Na de wandeling eindigt de activiteit met een **kringtijd of debriefingsessie**, waar elke groep een belangrijk inzicht of emotionele reactie deelt, geleid door op waarden gebaseerde aanwijzingen zoals "Waar voelde je dat inclusie het meest zichtbaar was?" of "Welk voorbeeld van solidariteit is je het meest bijgebleven?"

Deze praktijk stimuleert leren door fysieke **beweging, observatie en emotionele verbinding**, en biedt leerlingen een unieke kans om Europese waarden te koppelen aan echte mensen en verhalen in hun eigen stad. De methode heeft vooral een impact op jongvolwassenen en volwassen lerenden die baat kunnen hebben bij **niet-formeel, plaatsgebonden onderwijs** en die het beste leren door ervaring in plaats van abstractie.

2.3 Hulpmiddelen en bronnen

Om deze informele trainingspraktijk effectief te implementeren, worden de volgende tools en bronnen aanbevolen:

- **Kaart van de geselecteerde route** (digitaal of gedrukt) met alle geplande haltes en bezienswaardigheden.
- **Smartphones of tablets** voor foto- en audiodocumentatie door deelnemers tijdens de wandeling.
- **Audioapparaat of draagbare luidspreker** (optioneel) om vooraf opgenomen getuigenissen af te spelen als er geen gastsprekers aanwezig zijn.
- **Gedrukte citaten of aanwijzingen** met betrekking tot de waarden van de EU (inclusie, solidariteit, mensenrechten) om de reflectie bij elke halte te begeleiden.
- **Notitiemateriaal** (notitieboekjes, pennen of afdrukbare reflectiebladen) waarmee deelnemers observaties en indrukken kunnen noteren.
- **Groot posterpapier of flip-overs en stiften** voor de laatste debriefingsessie om groepsinzichten en feedback te visualiseren (optioneel).
- **Toestemmingsformulieren** (als er foto's of audio worden gemaakt waarbij identificeerbare personen betrokken zijn).
- **Optioneel: camera of microfoon** als de activiteit het maken van een kort video- of audioverhaal omvat om de wandeling vast te leggen.
- **Aansprakelijkheidsverzekering of risicobeoordelingsdocumenten**, afhankelijk van de context en de lokale regelgeving.

Alle tools zijn gekozen om ervoor te zorgen dat de praktijk **goedkoop, gemakkelijk repliceerbaar en inclusief blijft**, waarbij wordt vertrouwd op materiaal dat algemeen beschikbaar is voor opleiders en leerlingen van volwassenen.

2.4 Voorgestelde integraties

Deze informele trainingspraktijk past naadloos binnen de **toolkit voor opleiders** in het kader van de **module over interculturele dialoog** en is sterk afgestemd op de modules over **EU-waarden en sociale en ecologische duurzaamheid**. De Civic Walk is een praktische, ervaringsgerichte aanvulling op theoretische discussies over Europese identiteit, burgerschap, inclusie en actieve participatie.

Het integratieve potentieel is groot wanneer het wordt gebruikt in combinatie met andere creatieve activiteiten uit de EU-waardentoolkit, zoals **workshops op basis van fotografie, kunstinterpretatiesessies of vertelpraktijken**. Na de wandeling kunnen de deelnemers bijvoorbeeld fotodagboeken, visuele tentoonstellingen of korte podcasts maken waarin ze reflecteren op de ervaring. Deze resultaten kunnen vervolgens worden tentoongesteld in een openbaar evenement, tentoonstelling of online platform, waardoor de zichtbaarheid en betrokkenheid worden vergroot.

Bovendien kan deze praktijk worden gebruikt als inleidende activiteit voor gemeenschapsprojecten op langere termijn of cocreatielabs, ter stimulering van een diepere inzet voor maatschappelijke betrokkenheid en kritische reflectie over diversiteit, gemeenschappelijk erfgoed en EU-waarden.

3. Debriefing en feedback

Aan het einde van de wandeling is het essentieel om tijd te besteden aan een gestructureerde maar informele debriefingsessie om lerenden aan te moedigen na te denken over de ervaring en hun begrip van de EU-waarden die tijdens de activiteit zijn onderzocht, te verdiepen. Deze sessie kan plaatsvinden in een rustige openbare ruimte, een nabijgelegen buurthuis of zelfs een café, waardoor een open en ontspannen omgeving wordt gecreëerd om te delen.

Trainers moeten een begeleide groepsdiscussie faciliteren, zodat elke deelnemer kan uitdrukken wat hij tijdens de wandeling heeft waargenomen, geleerd en gevoeld. Het doel is om hun reflecties over de thema's diversiteit, interculturele dialoog, burgerschap en gemeenschappelijk Europees erfgoed te consolideren.

Voorgestelde reflectie- en feedbackvragen zijn onder meer:

- Welk deel van de wandeling resoneert het meest met jou, en waarom?
- Heb je iets nieuws ontdekt over je stad of haar gemeenschap?
- Hoe verhouden de bezochte verhalen zich tot Europese waarden zoals inclusie, culturele diversiteit of menselijke waardigheid?
- Heeft deze activiteit de manier veranderd waarop u naar uw lokale gemeenschap of uw rol als Europese burger kijkt?
- Wat zou je verbeteren of toevoegen aan de activiteit als het opnieuw zou worden gedaan?

Trainers moeten ook het algehele betrokkenheidsniveau beoordelen en vragen stellen als:

- Waren de instructies en doelen van de activiteit duidelijk?
- Heeft het formaat van de wandeling je geholpen om actief en comfortabel deel te nemen?
- Zou u in de toekomst geïnteresseerd zijn in soortgelijke gemeenschapsactiviteiten?

Om gestructureerde feedback te verzamelen, kunnen trainers ook een korte vragenlijst aanbieden of interactieve tools gebruiken zoals Google Form, Mentimeter of een feedbackmuurschildering, waar leerlingen anoniem gedachten posten. De debriefing is niet alleen een gelegenheid voor evaluatie, maar ook om de leerresultaten te versterken en toekomstige maatschappelijke betrokkenheid aan te moedigen.

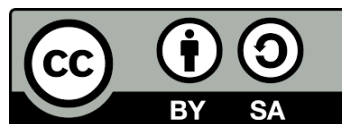
DISCLAIMER

Gefinancierd door de Europese Unie. De geuite standpunten en meningen zijn echter alleen die van de auteur(s) en komen niet noodzakelijkerwijs overeen met die van de Europese Unie of het Europees Uitvoerend Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA). Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan hiervoor verantwoordelijk worden gesteld.

Authors

© 2025 - ENCRE - Europees netwerk van vertegenwoordigers en ondernemers van strips (BE), Skill Up srl (IT), Cap Ulysse (FR), Museumsverein Klostertal (AT), Complexul Muzeal National Moldova Iasi (RO), Quiosq (NE).

Deze publicatie kwam tot stand met de financiële steun van de Europese Commissie in het kader van het Erasmus + Project "ONE Culture - Overcoming Nationalism and Euroscepticism through Culture", N. 2024-1-BE01-KA220-ADU-000243645.

Attributie, aandeel in dezelfde staat

(CC BY-SA) : U bent vrij om het materiaal te delen - te kopiëren en opnieuw te distribueren in elk medium of formaat en aan te passen - te remixen, te transformeren en voort te bouwen op het materiaal voor elk doel, zelfs commercieel. De licentiegever kan deze vrijheden niet intrekken zolang u zich houdt aan de licentievoorwaarden onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding – u moet de juiste naamsvermelding geven, een link naar de licentie verstrekken en aangeven of er wijzigingen zijn aangebracht. U mag dit op elke redelijke manier doen, maar niet op een manier die suggereert dat de licentiegever u of uw gebruik van **GelijkDelen** goedkeurt - Als u het materiaal remixt, transformeert of erop voortbouwt, moet u uw bijdrage verspreiden onder dezelfde licentie als het origineel.

Geen aanvullende beperkingen – u mag geen juridische voorwaarden toepassen.

Co-funded by
the European Union

***Nationalisme en euroscepsis overwinnen
door middel van cultuur***